

--	--

Sygn. akt VI U 2666/19

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Małgorzata Pyszka-Cichońska

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2019 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 12 czerwca 2019 r., znak: (...)

w sprawie: E. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o przywrócenie terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i wysokość świadczenia

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przywraca ubezpieczonej E. K. termin do złożenia skargi o wznowienie postępowania,
- 2) wniosek ubezpieczonej E. K. z dnia 4 czerwca 2019r. o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego, w którym ubezpieczona powołuje się na nową okoliczność w postaci wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania jako wniosek złożony w trybie art. 114 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

### ***Na oryginale właściwy podpis.***

**UZASADNIENIE** Ubezpieczona E. K. wniosła odwołanie od decyzji (...) Oddział w B., którą odmówiono jej przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania. W uzasadnieniu w/ w- na opisała, w jaki sposób doszło do uchybienia przez nią terminowi. Argumentowała, iż w dniu 4.06.2019 r. dowiedziała się, że 23.04.2019 r. upłynął termin do składania wniosków o wznowienie postępowania dotyczących kobiet rocznika 1953. W dniu 4.06.2019 r. ubezpieczona zwróciła się do ZUS z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania i złożyła wniosek o przeliczenie emerytury w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r. Podniosła nadto, iż opiekuje się matką chorą na chorobę A. i nie mogła śledzić na bieżąco ważnych informacji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, iż ubezpieczona złożyła skargę w dniu 4.06. 2019 r., a zatem z przekroczeniem ustawowego terminu. W/ w- na nie uprawdopodobniła, że uchybienie nastąpiło bez jej winy, albowiem informacja o ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2018 r. była

powszechni ogłaszana w środkach masowego przekazu i motywowanie swej prośby brakiem oficjalnych informacji nie jest wystarczającą przesłanką do przywrócenia terminu.

### **Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :**

Stan faktyczny w sprawie pozostawał bezsporny. Ubezpieczona E. K. w (...) r. uzyskała prawo do emerytury w obniżonym wieku. Decyzją z dnia 3.07.2015 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, pomniejszając podstawę wymiaru świadczenia o kwotę wcześniej pobranych emerytur w wysokości 85465,65 zł.

Ubezpieczona choruje na depresję i z tego powodu przebywała na rencie z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie poprzedzającym uzyskanie prawa do emerytury. Z uwagi na swoje schorzenie ubezpieczona cierpi na brak koncentracji, jest wycofana, nie interesuje się światem zewnętrznym, nie umie skoncentrować się na słuchaniu wiadomości, nie czyta gazet. Stan chorobowy ubezpieczonej pogarsza fakt, że opiekuje się ona także matką, która po udarze mózgu choruje obecnie na chorobę A.. Na początku czerwca około 4.06.2019 r. ubezpieczona dowiedziała się, że 23.04.2019 r. upłynął termin do składania wniosków o wznowienie postępowania dotyczących kobiet rocznika 1953. W dniu 4.06.2019 r. ubezpieczona zwróciła się do ZUS z wnioskiem o przywrócenie terminu do złożenia skargi o wznowienie postępowania i złożyła skargę o wznowienie postępowania i wnioski o przeliczenie emerytury w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r. Pracownik ZUS przyjął wniosek, poinformował ją, że termin do składania skarg już upłynął i polecił czekać na decyzję. Decyzjami z dnia 12 czerwca 2019 r. pozwany odmówił wznowienia postępowania w sprawie i odmówił przywrócenia terminu do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, powołując się na fakt, iż skarga o wznowienie została złożona po terminie.

**dowód:** decyzje i wnioski w aktach rentowych, zeznania ubezpieczonej -zapis A/V protokołu rozprawy k.14 akt

W powyższym stanie faktycznym odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie. Analizując w pierwszym rzędzie kwestię uchybienia przez ubezpieczoną terminowi do złożenia skargi, należy mieć na uwadze że przedmiotowe przekroczenie terminu nie było, jak na okoliczności i sytuacje osobista ubezpieczonej, nadmierne i było, w ocenie Sądu Okręgowego usprawiedliwione okolicznościami sprawy w postaci stanu zdrowia ubezpieczonej- choroby psychicznej utrudniającej normalne i sprawne postrzeganie rzeczywistości oraz prawidłowe funkcjonowanie w świecie zewnętrznym oraz poważnej choroby i bliskiego członka jej rodziny. Ubezpieczona bezzwłocznie po uzyskaniu informacji o upływie terminu, stawiała się w oddziale pozwanego składając stosowny wniosek o wznowienie postępowania i przywrócenie terminu do dokonania tej czynności. Co istotniejsze absolutnie nie przekonuje sądu podnoszony i powielany we wszystkich analogicznych do tej sprawy innych sprawach przez pozwanego argument, zgodnie z którym wyrok Trybunału Konstytucyjnego miał być powszechnie prezentowany w mediach, w konsekwencji to ubezpieczona ponosi winę za niezachowanie terminu do złożenia w organie rentowym stosownego wniosku. Nie ma bowiem obowiązku ( ani ustawowego ani jakiegokolwiek innego ) śledzenia przez osoby korzystające ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego czy też przez osoby ubiegające się o ich podwyższenie, zmianę itd. programów informacyjnych w mediach ( telewizji, radia, portali internetowych, prasy czy jakiegokolwiek innego środka masowego przekazu ). Co więcej w sytuacji, w której orzeczenie Trybunału wydawane było po kilku kilkunastu latach od złożenia wniosku do Trybunału, nietrudno aby informacja taka ( mimo swojej istotności z punktu widzenia samych zainteresowanych ) w „zalewie innych informacji i zdarzeń z życia osobistego umknęła czyjejś uwadze. Nie sposób zatem mówić o braku staranności po stronie zainteresowanej w dbaniu o własne interesy. Tym samym Sąd Okręgowy uznając, iż ubezpieczona uprawdopodobniła, że bez swojej winy uchybiła terminowi do złożenia skargi o wznowienie postępowania ( art.58 § 1 k.p.a. ), zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art.477<sup>14</sup> § 2 k.p.c. i termin ten przywrócił, co z kolei będzie skutkowało koniecznością wznowienia postępowania i merytorycznego ( w obranym przez pozwanego trybie przewidzianym w kodeksie postępowania administracyjnego ) ustosunkowania się do kwestii uchylenia decyzji z 2015 r. i przeliczenia świadczenia ubezpieczonej.

Abstrahując od powyższego, nie ulega wątpliwości iż w istocie ubezpieczona od początku żądała przeliczenia świadczenia z pominięciem przepisów uznanych za niekonstytucyjne. Powyższe wynika wprost ze zdania drugiego

złożonej skargi, gdzie wnosi o „wydanie nowej decyzji, w której emerytura zostanie obliczona bez zastosowania w/w - nego przepisu. W tym celu właściwym w ocenie Sądu Okręgowego trybem jest quasi wznowienie postępowania w oparciu o art. 114 ustawy o emeryturach i rentach. Na wstępie dalszych rozważań, które uzasadniają orzeczenie zawarte w punkcie 2 wyroku, konieczne jest wskazanie odrębności postępowania wznowieniowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w stosunku do spraw z zakresu prawa administracyjnego. W myśl art. 180 § 1 k.p.a. w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się przepisy kodeksu, chyba że przepisy dotyczące ubezpieczeń ustalają odmienne zasady postępowania w tych sprawach. W odniesieniu do wznowienia postępowania ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zawiera odmienną (niż w przepisach k.p.a.) regulację dotyczącą wznowienia postępowania. Od decyzji emerytalno-rentowych w toku instancji administracyjnej nie przysługuje żaden środek odwoławczy, dlatego te decyzje w rozumieniu k.p.a. mają charakter ostateczny od daty wydania (art. 16 § 2 k.p.a.). Wznowienie postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 k.p.a. dotyczy decyzji "ostatecznych", jak wyraźnie stanowi ten przepis, dlatego art. 145 k.p.a. nigdy nie może być podstawą nadzwyczajnej weryfikacji "prawomocnych" decyzji emerytalno-rentowych. Podstawą wzruszenia takiej prawomocnej decyzji może być tylko art. 114 ustawy emerytalnej. Jak zgodnie wskazuje się w doktrynie i w orzecznictwie, ponowne ustalenie prawa do świadczeń lub ich wysokości w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie wymaga wydania przez organ rentowy postanowienia o wznowieniu postępowania na podstawie art. 149 § 1 k.p.a. (Antonów Kamil (red.), Komentarz do ustawy o emeryturach i rentach z FUS; Opubl. LEX 2014; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13.12.2005 r. w sprawie II UZP 15/05 oraz uchwała Składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2011 roku, III UZP 1/11). Omawiany art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zawiera zamknięty katalog sytuacji, które umożliwiają ponowne ustalenie świadczeń w szczególnym trybie wznowieniowym. Jak wynika z wniosku ubezpieczonej, ubezpieczona upatruje możliwość ponownego ustalenia świadczenia w związku z nową okolicznością istniejącą przed wydaniem decyzji - tj. konkretnie wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 roku (sygn. P 20/16). Na etapie rozpatrywania wniosku ubezpieczonej, organ rentowy obowiązany był do rozważenia kwestii nowych okoliczności. W art. 145a k.p.a. przewiduje się możliwość wznowienia postępowania, gdy organ orzekł decyzją na podstawie niekonstytucyjnej normy prawnej (uznanej przez Trybunał za niezgodną z Konstytucją). Nie ma takiej wyraźnej podstawy do wzruszenia decyzji emerytalno-rentowej, która uprawomocniła się wskutek niewniesienia od niej odwołania. Jeżeli odwołanie wniesiono i sąd orzekł na podstawie niekonstytucyjnej normy, to sytuacja jest jasna, wznowienie postępowania sądowego jest przewidziane w art. 401<sup>1</sup> k.p.c. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się jednolicie, że pod pojęciem "okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji", o których mowa w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, rozumieć należy też niezgodność z Konstytucją danej normy prawnej, która stanowiła podstawę wydania decyzji (R. B. "Wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych", 2007 r., wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25.09.2013 r. III AUa 1750/12). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że błędnie organ rentowy stoi na stanowisku, że ubezpieczona, która została pozbawiona części należnego świadczenia na podstawie decyzji od której ubezpieczona nie wniosła odwołania do Sądu, winna była po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r., skierować do ZUS skargę o wznowienie postępowania administracyjnego na podstawie art. 145a k.p.a. w terminie 1 miesiąca od wejścia w życie wyroku. Faktycznie ubezpieczona mogła w każdym czasie wystąpić do organu rentowego o ponowne rozpoznanie sprawy na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Wznawiać postępowanie rentowe można wielokrotnie i w każdym czasie. Jest to instytucja prawa ubezpieczenia społecznego, która reguluje w sposób odrębny - szczególnie i korzystający z pierwszeństwa w stosunku do przepisów k.p.c. i k.p.a. - przesłanki ponownego ustalenia prawa do emerytury i jej wysokości, (por. Inetta Jędrasik - Jankowska, Karina Jankowska "Prawo do emerytury", LexisNexis, Warszawa 2011). W przywołanej uchwale z dnia 10 czerwca 2011 r., III UZP 1/11 (OSNP 2012/5-6/68), Sąd Najwyższy stwierdził, że wydanie postanowienia o wznowieniu postępowania administracyjnego jest prawnie indyferentne dla sądu rozpatrującego odwołanie, bo art. 114 ustawy emerytalnej zawiera autonomiczną i odrębną regulację instytucji ponownego rozpoznania sprawy, która nie jest instytucją wznowienia postępowania administracyjnego. Organ rentowy, stosując przepisy ogólne k.p.a. (art. 61 § 4 k.p.a.) powinien tylko zawiadomić strony o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej z nich, gdyż tego wymaga realizacja zasady czynnego udziału stron w postępowaniu. W efekcie "wznowienia postępowania rentowego" w trybie art. 114 ustawy emerytalnej zapada tylko jedna decyzja merytoryczna. Co więcej, istnieje pełna zgodność w judykaturze i doktrynie co do tego,

że nie musi ona uchylać poprzedniej decyzji. Wystarczy, że zawiera nowe rozstrzygnięcie co do istoty sprawy. Art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyczerpująco reguluje materię ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości. W uchwale z dnia 13 grudnia 2005 r. (II UZP 15/05 ; OSNP 2006 nr 17-18, poz. 176), Sąd Najwyższy, odnośnie do zbliżonego do art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS rozwiązania przyjętego w art. 83a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przyjął, że "przepisy o ponownym rozpoznaniu (nie o wznowieniu postępowania) stanowią *leges speciales* w zakresie, w jakim wznowienie postępowania regulowane jest przez Kodeks postępowania administracyjnego. Instytucja ponownego rozpoznania uprawnień, którą w odróżnieniu od "wznowienia postępowania" posługuje się ustawodawca tylko w odniesieniu do postępowania przed organem ubezpieczeń społecznych została wprowadzona zamiast wznowienia postępowania administracyjnego. W trybie art. 114 ust. 1 ww. ustawy istnieje więc możliwość wzruszenia przez organy rentowe (na wniosek lub z urzędu) decyzji wydanych w sprawach emerytalnych i rentowych także w razie późniejszego uznania niezgodność z Konstytucją danej normy prawnej. Wniesienie ponownego wniosku, po uprawomocnieniu się decyzji w zwykły sposób, uzasadniało w okolicznościach niniejszej sprawy badanie przez organ rentowy sytuacji ubezpieczonej pod kątem przesłanek z art. 114 ustawy emerytalnej o co przecież wносиła ubezpieczona w swoim wniosku, nie powołując co prawda wyraźnie tego przepisu ale wnosząc o przeliczenie świadczenia i ponowne ustalenie jego wysokości. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r. III UZP 3/13 (LEX nr 1455747) Sąd ten wyraził pogląd, że orzeczenie, o którym mowa w art. 190 ust. 4 Konstytucji, stanowi samodzielną i szczególną podstawę wznowienia postępowania wymienioną *expressis verbis* w przepisach regulujących postępowanie zarówno sądowe (art. 401<sup>1</sup> k.p.c. i art. 540 § 2 k.p.k.), jak i administracyjne (art. 145a k.p.a.). Stosownie do art. 124 u.e.r.f.u.s. w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w niej stosuje się zaś przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Za przepis, na podstawie którego może dojść do wzruszenia decyzji organu rentowego wydanej w oparciu o akt normatywny uznany orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego za niezgodny z Konstytucją, należy zatem uznać art. 145a k.p.a., w myśl którego można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja (§ 1), a w sytuacji określonej w § 1 skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Po złożeniu takiej skargi do organu rentowego dochodzi do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji dotkniętej opisaną wadą i zastąpienia jej decyzją uwzględniającą stan prawny, który pomija derogowaną orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego regulację.

Zgodnie z art. 190 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej:

1. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.
2. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach wymienionych w art. 188 podlegają niezwłocznemu ogłoszeniu w organie urzędowym, w którym akt normatywny był ogłoszony. Jeżeli akt nie był ogłoszony, orzeczenie ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".
3. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego. Termin ten nie może przekroczyć osiemnastu miesięcy, gdy chodzi o ustawę, a gdy chodzi o inny akt normatywny - dwunastu miesięcy. W przypadku orzeczeń, które wiążą się z nakładami finansowymi nie przewidzianymi w ustawie budżetowej, Trybunał Konstytucyjny określa termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego po zapoznaniu się z opinią Rady Ministrów.

Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Jak wynika z ustępu 4 powołanego przepisu Konstytucji orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją aktu normatywnego, na podstawie którego została wydana ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę nie tylko do wznowienia postępowania i

uchylenia decyzji ale także innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. W uzasadnieniu cytowanego wyżej postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2014 r. wskazano, że „Naturalną konsekwencją orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, wynikająca z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP, jest to, że owe orzeczenie stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania”. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie której została wydana decyzja organu rentowego zawiera jednak regulację zawartą w art. 114. Sąd Najwyższy wypowiedział się w cytowanym postanowieniu na temat możliwości zastosowania instytucji przewidzianej w art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzając, że nie jest ona wznowieniem postępowania sensu stricto, lecz co najwyżej "swoistym wznowieniem postępowania" powołując się na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03, OSNP 2003 nr 18, por. 442 i orzecznictwo tam powołane. Sąd Najwyższy podkreślił, że instytucja ta ma szerszy charakter niż wznowienie postępowania i nieco odmienne od niego przesłanki. Z istoty swej służy też innym celom, pozwalając przy wykorzystaniu mniej rygorystycznych podstaw niż określone w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego podstawy wznowienia takiego postępowania ponownie ustalić prawo do świadczeń emerytalno-rentowych lub ich wysokość. Nie jest też ograniczona jakimkolwiek terminem. Sąd Najwyższy podkreślił też, że orzeczenie, o którym mowa w art. 190 ust. 4 Konstytucji, stanowi samodzielną i szczególną podstawę wznowienia postępowania wymienioną *expressis verbis* w przepisach regulujących postępowanie zarówno sądowe jak i administracyjne. Stosownie do art. 124 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, co wskazał także Sąd Najwyższy, w postępowaniu w sprawach o świadczenia określone w niej stosuje się zaś przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Za przepis, na podstawie którego może dojść do wzruszenia decyzji organu rentowego wydanej w oparciu o akt normatywny uznany orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego za niezgodny z Konstytucją, Sąd Najwyższy uznał art. 145a k.p.a., w myśl którego można żądać wznowienia postępowania również w przypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą, na podstawie którego została wydana decyzja. Po złożeniu takiej skargi do organu rentowego dochodzi do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji dotkniętej opisaną wadą i zastąpienia jej decyzją uwzględniającą stan prawny, który pomija derogowaną orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego regulację. Zdaniem Sądu Okręgowego, podzielić należy pogląd Sądu Najwyższego, że co do zasady, konsekwencją orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydana ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach jest to, że owe orzeczenie stanowi podstawę do wznowienia postępowania i uchylenia decyzji. W niniejszej sprawie należy rozważyć zastosowanie w sprawie właśnie tej szczególnej instytucji wznowieniowej przewidzianej w art. 114 ustawy emerytalnej. Pozwala ona na realizację uprawnienia ubezpieczonej do uzyskania przeliczenia wysokości świadczenia, w sytuacji, w której z przyczyn niezależnych od ubezpieczonej doszło do przekroczenia terminu przewidzianego w art. 146 § 1 k.p.a. Zaprezentowanie odmiennego stanowiska prowadziłoby, w ocenie Sądu Okręgowego, do naruszenia zasady równości wobec prawa wyrażonej w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej bowiem kobiety z rocznika 1953, którym od doręczenia decyzji emerytalnej nie minęło 5 lat uzyskujące w obecnej sytuacji pozytywne dla siebie decyzje organów rentowych byłyby w uprzywilejowanej sytuacji w stosunku do kobiet z tego samego rocznika, którym od doręczenia decyzji o przyznaniu emerytury w powszechnym wieku emerytalnym upłynął okres dłuższy niż 5-letni przewidziany w art. 146 § 1 k.p.a. W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r. P 20/16, który stanowi podstawę wniosku ubezpieczonej, Trybunał Konstytucyjny stwierdził w końcowej części uzasadnienia orzeczenia, że wskazane w uzasadnieniu przepisy k.p.c. i k.p.a. dotyczące wznowienia postępowania nie uwzględniają jednak specyficznej sytuacji związanej z obowiązkiem sanacji konstytucyjności w sprawach dotyczących emerytur kobiet, które przed dniem 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 ustawy o FUS, co pozostawia tym samym znaczny margines dowolności organom i sądom w ocenie i rozstrzygnięciu następstw wyroku TK w konkretnych wypadkach. Trybunał uznał również, że w celu zagwarantowania jednolitych zasad zawrotu świadczeń należnych uprawnionym ustawodawca powinien wprowadzić odpowiednie regulacje w tym zakresie. W sytuacji, w której ustawodawca nie stworzył specjalnej regulacji prawnej zrównującej sytuację wszystkich kobiet rocznika, którym przy obliczeniu wysokości ostatecznej emerytury odliczono z podstawy wymiaru wartość pobranych

wcześniej świadczeń, obowiązkiem organu rentowego i Sądu było dokonanie interpretacji istniejących przepisów prawa w sposób umożliwiający realizację przez ubezpieczoną jej uprawnienia wynikającego z orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że organ rentowy postępuje błędnie wydając decyzje o wznowieniu postępowań administracyjnych i odmowie uchylecia decyzji, zamiast rozpoznać wnioski ubezpieczonych ( w sytuacjach analogicznych do G. W.) zgodnie z ich intencjami, jako złożone w trybie cyt.art. 114 ust. 1 punkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i przeliczyć świadczenie. Co ponownie należy podkreślić, z treści wniosku ubezpieczonej wynika jednoznacznie, że domaga się ona przeliczenia jej świadczenia emerytalnego z uwagi na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r., który za niekonstytucyjną normę uznał przepis na podstawie którego obniżono wysokość emerytury ubezpieczonej na podstawie decyzji z dnia 21 sierpnia 2013 r. Obowiązkiem organu rentowego będzie merytoryczne rozpoznanie wniosku ubezpieczonej w trybie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wydanie decyzji przeliczeniowej , która podlegać będzie kontroli sądowej.

W konsekwencji, zastosowanie w niniejszej sprawie znajdzie więc art. 464 § 1 k.p.c. W myśl tego przepisu odrzucenie pozwu nie może nastąpić z powodu niedopuszczalności drogi sądowej, gdy do rozpoznania właściwy jest inny organ. W tym wypadku sąd przekaze mu sprawę. Postanowienie sądu o przekazaniu sprawy może zapaść na posiedzeniu niejawnym. Jeżeli jednak organ ten uprzednio uznał się za niewłaściwy, sąd rozpozna sprawę. Sąd wskazuje, że wyczerpanie trybu postępowania administracyjnego jest warunkiem dopuszczalności drogi sądowej w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Wystąpienie z roszczeniami bezpośrednio na drogę sądową nie powoduje jednak odrzucenia "pозwu", lecz sąd przekazuje sprawę organowi rentowemu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2008, III AUa 474/08). Mając na uwadze, że organ rentowy nie rozpoznał w zasadzie istoty żądania ubezpieczonej, sąd przekazał wniosek ubezpieczonej organowi rentowemu, stosując też posiłkowo przepis art.477<sup>10</sup> § 2 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w punkcie 2 wyroku.

***SSO Ewa Milczarek***

7

3

8